

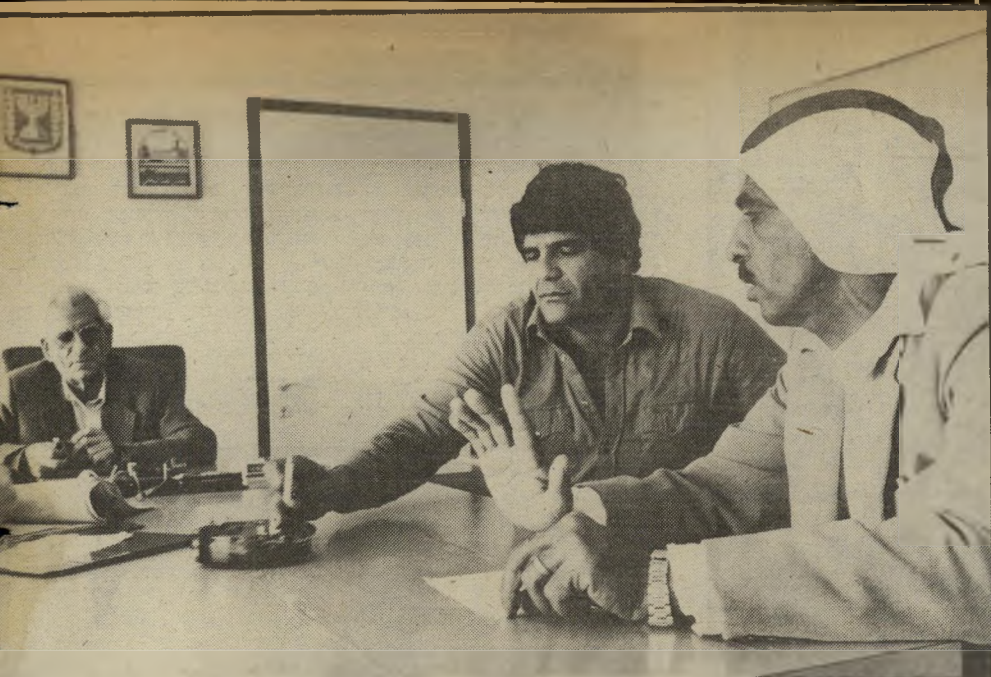
(המשך מעמוד 17)

יש עבר. לברווים יש הווה, אבל מה העתיד שלהם? אנשים פה מכולכלים. הם לא התרגלו עדיין לחיים המודרניים, לא יכולים לשכוח את העבר, וזה הוליד תסביכים. תוכלו למצוא פה צעירים שלא יודעים לאן הם שייכים. האם הם חלק מהמורשת הברווית, האם הם חלק מהמורדניזציה? אנשים מנסים, ללא הצלחה, לגשר בין שני העולמות. הצעירים שלנו הולכים לאיבוד מבחינה חברתית ואין מי שיושיט להם יד לעזרה.

ליד הטלפון הציבורי בקופת-חולים עמרו צעירים מן הכפר. כל השיחות התנהלו בעברית. „אני בורה. יש לי

יהודים. לרמה. שבאה לרהט כל יום מקריית-מלאכי, אין כמעט עבודה. היא ספרית נשים. „הן באות לפה עם הבעלים שלהן, שיושבים להן על הראש. הנועזות עושות צבע, אני עובדת להן שעה על הראש, עושה פאן והן שמות את הצעיף ומקלקלות את הכל. לפעמים הן מביאות את הילדים. „אני הולכת אליהן לביקורי-בית. זה יותר מקובל עליהן, עובדת בהפסד. מתוך הנחה שלאט לאט ילמדו, ואז יבוא הרווח.”

צעיר הבוש כיפה מתפעל את מיספרת הגברים. כאן אין בעיה. יש ברוך-השם פרנסה. הברווים באים למיספרה המודרנית, מסתכלים

שניים מתושבי המקום, הנמנים עם תומכיו. בכופיה: השייח' עטאוה אל עוברא, שהיה מראשוני רהט. לידו: חסן אליהווייל, ראש מחלקת החינוך.

השריף היהודי רזובן ויסוקר, ואער' האועצה הממונה של רהט. תושב באר-שבוע, הוא יושב בלישכתו בחברת

גם על הממשלה, על המדיניות, על האטימות ועל חוסר ההבנה. „אני חושב שהגיע הזמן שתהיה לנו מעורבות כמה שנעשה למעננו. לא נסכים להיות צועני המדינה, עבדי הקבוצים כסכיבה, לא נסכים להיות הידיים השחורות של הנגב. לא נסכים לכך שילדינו יישחקו במורדניזציה הישראלית ויגיעו לסמים וזנות, אם לא נתעורר ונעצור את הרברים, ברהט תהיה תחילת המאפיה הישראלית! ברדוי — אומרים ברהט — יש לו גאוה. הוא לא יכול ללכת ללישכת הסעד, אם אין לו. הוא יגנוב, ירצה, ולא יקש סעד. רהט — הם אומרים — תהפוך לכפר של עבריינים, אף אחד לא יוכל לחיות בה. חליל אליעבייה הוא יושביראש קבוצת הכדורגל הפועל-רהט. כבוד הושביראש חי בתנאים לא אנושיים. הוא, אשתו וחמשת ילדיו חיים באוהל, כלי מים וכלי חשמל, הם ישנים על האדמה הקשה, את צרכיהם הם עושים כחצר, את הילדים רוחצים בניגית בתוך האוהל. חליל אליעבייה מספר כי היה לו שטח אדמה שהופקע ליד ערר. „אני מלומד, יש לי שכל, הייתי סוכן-ביטוח, היה לי משרד. כעת אני מובטל, אבל אף פעם אני לא אלך ללישכת-הסעד. אני אמות ולא אבקש כסף מאף אחד!”

ברוח וברדם. ברהט מתגעגעים לראש המועצה הממונה הקודם, אריה בר, בר, לדבריהם הבין את הברווים, פתח את המקום. בזמנו של בר היתה ברהט קבוצת כדורגל פעילה. כעת נותר רק המיגרש. בזמנו של בר נבנו

הקומוניסט חוסיין אל עוברא, בעל חנות-הרהיטים היחידה וסוכנות-הביטוח היחידה בעיירה, יושב במיסעדה רהט. השייכת לאחיו. הוא טוען, כי הקומוניסטים ברהט צוברים כוח.

בתמונות של החתיכות על הקיר, מתגלחים, חופפים ומסתפרים. למקום נכנס עטוואה אלי-עוברא, חבר המועצה הממונה של רהט.

מאוחר יותר, כשראשי-המועצה הממונה, ראובן ויסוקר, ביקש שנפגוש ברדוי „חיובי“, הוא הזמין את עטוואה שיגיד לנו כמה הוא מבסוט האלאס מזה שיש ברהט מועצה ממונה ומזה שיש ברהט ראשי-מועצה יהודי ממונה. עטוואה הוא האיש של המימסד, האיש של ראובן ויסוקר, אחד האנשים השנואים ביותר ברהט. האיש העומד בראש המועצה הממונה, האיש שתושבי רהט אינם יכולים לשכוח לו, כי הוא ולא אחו, היה ממונה על הריסת בתים לא חוקיים במקום.

בלי מים וחשמל. אחד מאלה שלא יכול לשכוח לוויסוקר כי הרס את בית אביו הוא סולטאן אליהווייל. סולטאן בועס לא רק על ויסוקר, אלא

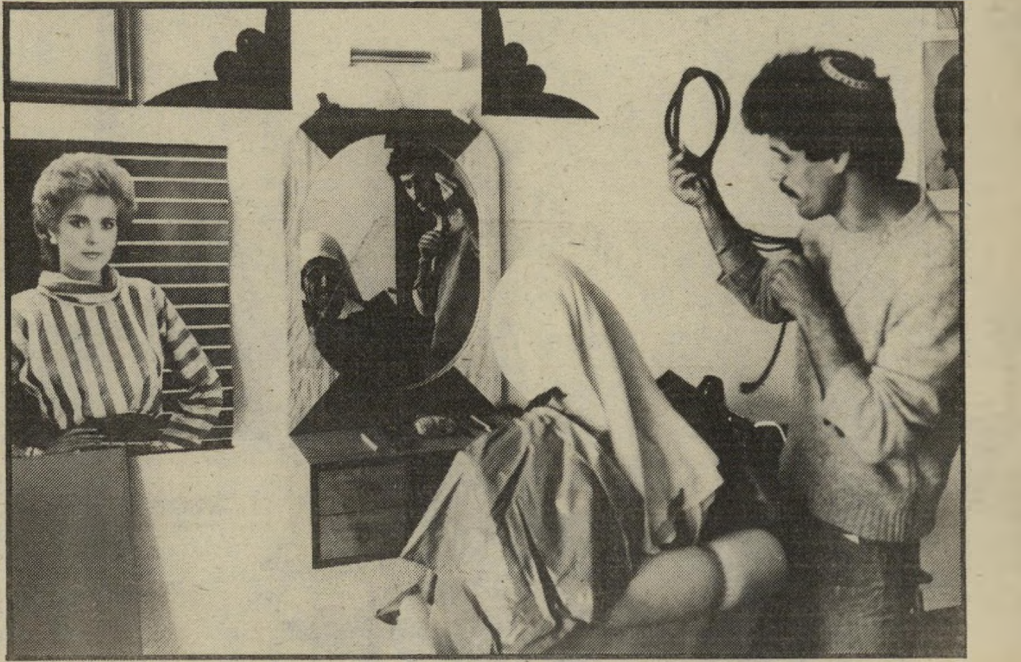
שיעור כ"ג, אמר אחד. „יאללה להת-ראות“, ענה לו חברו. האם היתה זו הצגה שנערכה לכבודנו? נבית-הקפה של רהט ישבו החברה והתווכחו. „יתמודד או לא יתמודד?“ זו השאלה. בית-הקפה שוכן בתוך הכיכר המרכזית של העיירה. זהו בית-הקפה מודרני, שמזכירים בו קוקה-קולה וסנדוויצ'ים. התפריט בעברית. מי שמחפש פה שישליק, קבאב, חומס ולבנה שיחפש במקום אחר. בלב בית-הקפה טלוויזיה צבעונית. מאחרי הרלפק ברדוי צעיר בן מישפחת אלי-עוברא, בעלת המקום. מכונת מישחקים, שולחנות וכסאות מפלסטיק ירוק מפוזרים בכיכר. הכיכר נראית כמו זו של קריית-שמונה או של קריית-גת, כיכר של עיירת-פיתוח. בנק אחד, בית-הקפה, מועצה מקומית ושתי מיספרות לגברים ולנשים. את המיספרות מתפעלים

כבוד היוזר חליל אל עבייה, יושביראש קבוצת-הכדורגל של הפועל רהט, עם אשתו וילדיו, באוהל שבו הם חיים בתנאים קשים. מעם היה אליעבייה סוכן-ביטוח. אבל היום הוא מובטל.

המקומית, אליהווייל הגיב על כך: „אני מצצף עליו. עם קיבוץ שובל השכן אין כמעט יחסים. „הקיבוץ סגור. יש שומר בשער ולא נותנים לנו להיכנס.“ אומרים תושבי רהט. האם הם רואים את עצמם ערבים? „עכשיו בוודאי שקן? יש גם כאלה שאומרים: „הנגב הוא חלק בלתי נפרד מהמדינה הפלסטינית שתקום.“ „וכלנו ערבים פלסטיניים.“ „ברוח וברם נפרד את הנגב.“ והמתונים אומרים: „אין לנו ברירה. הגורל הפגיש אותנו, ואנחנו צריכים לחיות ביחד ואת הגלגל אי-אפשר להחזיר אחורנית. הגורל הביא אותנו שנחיה ביחד, אבל בשום פנים ואופן לא נסכים שזה יהיה על חשבוננו.“ ריברנו על זכויות ועל חובות. רוצים להיות אורחים שווי-זכויות ולא אורחים סוג ב', ומישהו העלה את השאלה הנצחית על שירות בצה"ל. והתשובה (המשך בעמוד 40)

מיגרשי-מישחקים לילדים. נוספו בתיר ספר, נבנתה קופת-חולים. בר אמנם לא היה ברדוי, „אבל היה אחד משלנו.“ חסן אליהווייל, מנהל מחלקת החינוך של רהט, שהזעק גם הוא עלידי ראובן ויסוקר כדי שנכיר ברדויים „חיוביים“ אומר: „בתקופתו של בר היה כסף. הוא היה קרוב לצלחת והורים כספים לרהט. הוא עזב בגלל חילוקי דיעות.“ צעירי רהט חשים מרירות כלפי המדיניות והנהגה. „אנחנו רואים את עצמנו כחלק בלתי נפרד מהנגב, הם אומרים. „הורים אותנו. לא נותנים לנו להרים את הראש, הופכים אותנו לקיצוניים. מביאים לכאן אדם שנוא, ראובן ויסוקר, שהוא התובע הראשי של מינהל מקרקעי ישראל, שהיה אחראי על הריסת בתים, ורוצים שנהיה מרוצים!“ אומר סולטאן אליהווייל. ראובן ויסוקר אומר אחר-כך כי סולטאן אליהווייל לא היה צריך לרבר איתנו מפני שהוא עובר המועצה

היהודי, חובש הכיפה, המגיע לרהט בכל יום משדורת מיספרת-הנשים הסמוכה עסוקה פחות. הבדוויות ב" אות בחברת הבעלים, אך מעדיפות לקבל טמולי-בית.

מיספרה לגברים השייח' עטוואה מיספרת-הגברים של רהט. כדי להסתפר בידי הספר